

Марголич І.В.,
студ. гр. ЕОАм – 11,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Височан О.С.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ЗВОРотної ТАРИ НА ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Для торговельних підприємств з великих оборотом товарів важливу роль відіграє тара, як засіб упакування та зберігання товарів. Вона захищає товар від псування і забруднення при збереженні, перевезенні та реалізації, забезпечує раціональне транспортування, навантаження і відпуск товару. Враховуючи особливості тари як одного з важливих елементів господарської діяльності, зростає потреба визначення облікових аспектів її відображення.

Основними завданнями обліку тари являються:

- правильне і своєчасне документальне відображення операцій з заготівлі, надходження і відпуску тари на складах, в цехах, виробничих ділянках і інших місцях її зберігання;
- забезпечення контролю за збереженням тари на всіх етапах її руху і зберігання;
- виявлення фактичної собівартості тари, придбаної у виробників тари або тароремонтних підприємств, або виготовленої безпосередньо підприємством;
- дотримання норм витрати тари на одиницю кожного виробу і порядку обліку витрачання тари у виробництві залежно від особливостей упаковки і виду тари;
- контроль за своєчасною здачею тари покупцями і застосування в необхідних випадках санкцій за несвоєчасне повернення тари;
- виявлення фінансових результатів по операціях з тарою у випадку реалізації чи іншого відчуження (розгорнені прибуток і збиток).

Залежно від основних функцій тару поділяють на: оборотну, інвентарну і пакувальну. Упаковка – це технічний засіб чи комплекс засобів, з розміщеним у ньому товаром, що забезпечує захист товару від пошкоджень і втрат у процесі його обороту (транспортування, зберігання, продажу) і захист навколишнього природного середовища від забруднень. Тара, відповідно до Інструкції про порядок здійснення державного метрологічного нагляду за кількістю фасованого товару в упаковках, – це основний елемент упаковки, що є виробом для розміщення в ньому товару.

Тара поділяється на два види: тара одноразового використання й тара багаторазового використання. Тара першого виду є невід'ємною від товару, тому реалізується споживачам з товаром. Багаторазова тара призначена для тривалого зберігання та транспортування. Тара, яка підлягає поверненню продавцю, називається зворотною [1].

Облік тари одноразового використання не викликає проблем, оскільки в даному випадку тара передається безпосередньо покупцю та не повертається. Вартість такої тари включається до вартості реалізованих товарів. Якщо ж тара може існувати окремо від товару, то вона обліковується спочатку на субрахунку 204 «Тара й тарні матеріали», а потім списується на рахунок витрат, а саме витрат на збут – рахунок 93 «Витрати на збут».

Зворотна тара – це тара багаторазового використання, що належить до вторинних матеріальних ресурсів і підлягає повторному використанню. Заставна вартість тари під товаром, яка сплачена постачальнику, зараховується на дебет позабалансового рахунка 05 «Гарантії та забезпечення надані», а залогова вартість тари під товаром, яка сплачена покупцем товару, зараховується на дебет позабалансового рахунка 06 «Гарантії та забезпечення отримані».

Відносини між постачальниками та одержувачами товарів щодо застосування та повернення упаковок багаторазового використання регулюють Правила застосування, обігу і повернення засобів упаковки багаторазового використання (далі – Правила № 15). Згідно з цими правилами усі види упаковок багаторазового використання підлягають обов'язковому поверненню, якщо інше не передбачено договором. Цими правилами встановлено 30-денний термін для повернення засобів упаковки. Проте з метою усунення можливих претензій постачальника з приводу порушення порядку повернення тари, необхідно розглянути всі спірні моменти у відповідному договорі. Якщо в договорі не передбачено обов'язковості повернення упаковки багаторазового використання, покупець може її й не повертати. Таким чином, з метою уникнення суперечливих ситуацій, у договорі купівлі-продажу необхідно передбачити строки повернення упаковки багаторазового використання та штрафні санкції у випадку їх порушення.

Для цілей податкового обліку доцільно розглянути порядок передачі зворотної тари у випадку, коли право власності на неї до покупця не переходить. Зокрема:

- постачальник при передачі (відвантаженні) такої тари або при її поверненні від покупця не включає її вартість у податковому обліку ні до складу доходів, ні до складу витрат;

- покупець, до якого не перейшло право власності на отриману від постачальника зворотну тару як при отриманні такої тари, так і при її поверненні не включає її вартість до складу витрат або до складу доходів.

До інвентарної належить тара, яку постійно використовують на підприємстві для зберігання товарів на складах (у коморах) або багаторазового використання. Інвентарну тару залежно від терміну її експлуатації та вартості обліковують у складі запасів, інших необоротних матеріальних активів або малоцінних необоротних матеріальних активів [2]. Інвентарна тара, строк використання якої перевищує один рік, традиційно обліковується у складі необоротних активів, а саме інших необоротних матеріальних активів. Бухгалтерський облік інвентарної тари регламентується П(С)БО 7 «Основні засоби», в якому не встановлені вартісні критерії віднесення об'єктів до основних засобів. Натомість згідно з пп. 14.1.138 п. 141 ст. 14 Податкового кодексу України до об'єктів основних засобів можна віднести об'єкти, які відповідають критеріям визначеним у П(С)БО 7, а також вартісна оцінка яких перевищує 2500 грн.

Якщо ж інвентарна тара не відповідає вартісним критеріям, визначеним у ПКУ, то для цілей податкового обліку цей об'єкт повинен обліковуватись у складі малоцінних необоротних матеріальних активів (група 11). Для них не встановлено мінімальні строки корисного використання, а порядок нарахування амортизації відповідає нормам, визначеним у П(С)БО 7.

Таким чином, для цілей як бухгалтерського, так і податкового обліку необхідно враховувати низку критеріїв та умов з метою правильного відображення операцій, пов'язаних з тарою.

Література

1. *Бухгалтерський облік у галузях економіки : навч. посібник/ Свідерський Є.І. — К.: КНЕУ, 2004. — 233 с.*
2. *Занько Б. Бухгалтерський і податковий облік операцій з інвентарною тарою / Б. Занько // Вісник Податкової служби України. — 2012. — № 23. — С. 55-62.*
3. *Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.*
4. *Про затвердження Правил застосування, обігу і повернення засобів упаковки багаторазового використання : Наказ Міністерства державних ресурсів України від 16.06.92р. № 15.*